

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Ομιλία του κ. Σπύρου Θεοδωρόπουλου, Αντιπροέδρου του ΣΕΒ & CEO Chipita International S.A. στο 1^ο Συνέδριο του ΙΑΓΜΕ της ΕΕΔΕ με τίτλο: «WOMEN ON LEADERSHIP», Ναυτικός Όμιλος Αθηνών, 9 ΜΑΡΤΙΟΥ 2005

Κατ' αρχήν θα ήθελα να ευχαριστήσω το ινστιτούτο ανάπτυξης γυναικών μάνατζερ & επιχειρηματιών για την τιμητική για μένα πρόσκληση να είμαι ομιλητής στο 1^ο συνέδριό σας.

Το θέμα το οποίο μου ζητήθηκε να αναπτύξω είναι η επίδραση της παγκοσμιοποίησης στην επιχειρηματικότητα.

Θα ήθελα να ξεκινήσω λέγοντας ότι η παγκοσμιοποίηση είναι ένα φαινόμενο που επιδρά στη ζωή όλων μας. Όχι μόνο στους επιχειρηματίες. Και επιδρά στη ζωή όλων μας διότι αλλάζει εκ βάθρων τον κόσμο στον οποίο ζούμε. Έχει επίδραση όχι μόνο στα οικονομικά γεγονότα, αλλά και στα κοινωνικά και στα πολιτικά. Εδώ θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι ακόμη και η κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού, ακόμη και το άνοιγμα της αγοράς της Κίνας στα συστήματα της ελεύθερης αγοράς αποτέλεσμα κατά βάση της παγκοσμιοποίησης ήταν. Συνειδητοποιήσαν πρώτα οι λαοί και στη συνέχεια και οι ηγεσίες τους ότι η απομόνωση η οποία είχε εγκλωβίσει ανθρώπους και οικονομίες σε κλειστά συστήματα δεν άντεχε άλλο. Γιατί κακά τα ψέματα η ελεύθερη διακίνηση εμπορευμάτων συνοδεύεται υποχρεωτικά από ελεύθερη διακίνηση ανθρώπων, τεχνολογιών, μεθόδων παραγωγής, πώλησης, marketing, άρα τελικά ελεύθερη διακίνηση ιδεών. Σαν τέτοιο φαινόμενο λοιπόν επιδρά στη ζωή του κάθε εργαζόμενου μέσα από τη μεταφορά θέσεων εργασίας. Και στη ζωή του κάθε πολίτη μέσα από τη φορολογία, που είναι φυσικό επακόλουθο της οικονομικής δραστηριότητας.

Η παγκοσμιοποίηση λοιπόν είναι ένα φαινόμενο που αλλάζει το χάρτη των αγορών, επιδρά στη ζωή όλων μας, αλλάζοντάς μας όχι μόνο τόπους παραγωγής, αλλά και ιδέες, συνήθειες, τρόπο ζωής. Και από την άλλη πλευρά, τί είναι οι επιχειρήσεις, οι επιχειρηματίες και η επιχειρηματικότητα; Δεν είναι κατ' ουσίαν οι οργανισμοί, οι άνθρωποι και η διαδικασία η οποία μελετά κατ' αρχήν τις ανάγκες των ανθρώπων και στη συνέχεια οργανώνοντας διαφορετικά μέσα και μεθόδους φροντίζει για την κάλυψη αυτών των αναγκών; Άρα, αφού η παγκοσμιοποίηση αλλάζει την αγορά έχει καταλυτική επίδραση και στην επιχειρηματικότητα.

Η παγκοσμιοποίηση όμως εκτός από την επίδραση που έχει στην αλλαγή των ανθρώπινων αναγκών, έχει επίσης καταλυτική επίδραση στην αλλαγή του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος της κάθε επιχείρησης. Μέσα από τον επαναπροσδιορισμό του μεγέθους της αγοράς, αλλάζει και το αναγκαίο μέγεθος για επιβίωση που πρέπει η επιχείρηση να έχει. Οι μεγάλες επιχειρήσεις, αυτές που δραστηριοποιούνται σε πολλές χώρες, αποκτούν πλεονεκτήματα. Πλεονεκτήματα κοστολογικά, πλεονεκτήματα γνώσεων μέσα από τη μελέτη διαφορετικών ανθρώπων, πλεονεκτήματα εξυπηρέτησης μεγάλων πελατών που και αυτοί δραστηριοποιούνται σε πολλές χώρες, πλεονεκτήματα μείωσης του επιχειρηματικού ρίσκου σε ανάληψη νέων πρωτοβουλιών (αυτό που λέμε αν αυτό το προϊόν δεν πάει καλά σε μια αγορά, θα πάει ίσως σε κάποια άλλη) και πολλά άλλα.

Συχνά μου κάνουν την ερώτηση, «καλά κ. Θεοδωρόπουλε, εσείς δραστηριοποιείστε σε έναν κλάδο, αυτόν των τροφίμων, που και τα προϊόντα δεν ταξιδεύουν εύκολα λόγω

φρεσκάδας ή κόστους μεταφορικών, και οι διατροφικές συνήθειες διαφοροποιούνται από χώρα σε χώρα, άρα η επίδραση της παγκοσμιοποίησης στον κλάδο σας πρέπει να είναι μικρή. Γιατί ανησυχείτε και γιατί διεθνοποιείστε;» Η απάντηση είναι απλή. Μπορεί να μην ταξιδεύουν τα προϊόντα αλλά ταξιδεύουν οι επιχειρήσεις και τα κεφάλαιά τους. Στον κλάδο δε των snacks αυτή τη στιγμή έχουν πωληθεί τα τελευταία χρόνια σε πολυεθνικές η μεγάλη πλειοψηφία των παλαιών ελληνικών επιχειρήσεων, ή οι ίδιες οι πολυεθνικές έχουν εγκατασταθεί στη χώρα μας είτε παραγωγικά είτε εμπορικά. Ενδεικτικά αναφέρω εξαγορά της Παυλίδης από την Jacobs Suchard, της Tasty Foods και της Best Foods από την Pepsico-FritoLay, Λουμίδης από Nestlé, εξαγορά πλειοψηφικού πακέτου της Μπισκότα Παπαδοπούλου από Danone, Bravo από Sara Lee, και απ'ευθείας εγκατάσταση Adams-Warner Lambert, Nestlé κλάδος σοκαλατοποιίας, Panrico Ισπανίας, Perfetti και ελληνικές, ION, Chipita, Αλλατίνη μπισκότα, Bingo και καμία άλλη. Σε ότι δε αφορά τη διαφοροποίηση των διατροφικών συνηθειών από χώρα σε χώρα, απαντώ ότι στο παγκόσμιο χωριό που πια όλοι ζούμε οι διαφοροποιήσεις κάθε χρόνο αμβλύνονται. Τα αναψυκτικά που πίνουμε είναι πια τα ίδια, και κατά βάση ένα, οι μπύρες λίγο πολύ είναι ίδιες, στο φαγητό υιοθετούνται τα καλύτερα απ'όλον τον πλανήτη, και αναφέρω ενδεικτικά pizza, sushi, ιταλική κουζίνα. Και σας καλώ όλους να σκεφτείτε πόσες φορές τον τελευταίο μήνα φάγατε pizza, ή ένα ιταλικό πιάτο είτε παραγγέλλοντάς το σπίτι σας, είτε σ'ένα ιταλικό εστιατόριο και πόσες φορές ένα παραδοσιακό ελληνικό φαγητό.

Άρα αυτομάτως τίθεται το ερώτημα. Καλά μας λέτε δηλαδή ότι η επίδραση της παγκοσμιοποίησης στο επιχειρείν είναι καθοριστική. Αλλά αν πάμε τώρα στην Ελλάδα, στον τόπο μας, δεν έχουμε καμία τύχη γιατί έχουμε μια μικρή εσωτερική αγορά, και άρα δεν μπορούμε να έχουμε μεγάλου μεγέθους ελληνικές επιχειρήσεις και είμαστε χαμένοι;

Φυσικά και όχι. Στην παγκόσμια αγορά, είναι το προσωπικό μου πιστεύω, θα επιζήσουν όλες οι επιχειρήσεις που θα έχουν ένα ή και τα δύο από τα πιο κάτω χαρακτηριστικά: 1) θα είναι ανταγωνιστικές από άποψη κόστους και 2) θα έχουν διαφοροποιημένα προϊόντα.

Και οι υπόλοιπες; Οι υπόλοιπες θα αντιμετωπίσουν προβλήματα. Και τα προβλήματά τους θα είναι ανάλογα του βαθμού εξάρτησής τους από το εργατικό κόστος. Ένας μεγάλος αριθμός ελληνικών επιχειρήσεων στηρίζουν την ύπαρξή τους στο γεγονός ότι η Ελλάδα ήταν για πολλά χρόνια χώρα φθηνού εργατικού κόστους για την ΕΟΚ των 15. Δυστυχώς από μια πλευρά και ευτυχώς από την πλευρά του κοινωνικού ιστού δεν είναι πια. Και δεν είναι πια κατά μείζονα λόγο στην ΕΕ των 25, και στην υφήλιο.

Άρα τελικά τί πρέπει να κάνουμε;

Υπάρχουν πολλά πράγματα που πρέπει να κάνουμε σαν managers και σαν επιχειρηματίες. Κατ'αρχήν σαν πολίτες αυτής της χώρας να πιέσουμε τους εκάστοτε κυβερνώντες να άρουν όλα τα εμπόδια που εμποδίζουν την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων που διευθύνουμε. Όχι να ζητάμε επιδοτήσεις και στήριξη. Αυτά είναι μέτρα που ανακουφίζουν, αλλά δεν λύνουν προβλήματα. Πολλές φορές δε η ανακούφιση γίνεται και στοιχείο εφησυχασμού και άμβλυνσης προσπαθειών. Συγχρόνως δε συνήθως δημιουργούν και στρεβλά φαινόμενα ανταγωνισμού. Στις επιχειρήσεις μας δε να υιοθετήσουμε όλες τις πολιτικές οι οποίες θα μας κάνουν ανταγωνιστικούς και τα προϊόντα μας διαφοροποιημένα. Συγχρόνως δε να φροντίσουμε όσο μπορούμε να μεγαλώσουμε την αγορά μας. Τον αριθμό των πελατών ή καταναλωτών που απευθυνόμαστε. Τα Βαλκάνια ακόμα και σήμερα είναι χώρος εύκολης και προνομιακής δραστηριοποίησης για τις Ελληνικές Επιχειρήσεις. Ποιότητα, έρευνα, καινοτομία, τεχνολογία αιχμής, marketing, δημιουργία ισχυρών brand, είναι οι κατευθύνσεις στις οποίες πρέπει να δραστηριοποιηθούμε.

Κλείνοντας την ομιλία μου, θα ήθελα να πω ότι η παγκοσμιοποίηση είναι η νέα πρόκληση για όλους μας. Επιχειρηματίες, κράτος, κοινωνία. Δεν είναι ένα φαινόμενο που πρέπει να

εξορκίσουμε αλλά ούτε και να καθαγιάσουμε. Πρέπει απλά να το μελετήσουμε, να το αντιληφθούμε και να το χρησιμοποιήσουμε, γενόμενοι και εμείς μέρος του. Ούτως ή άλλως οι επιπτώσεις του θα μας επηρεάσουν. Αλλά είμαι βέβαιος ότι τελικά θα βγούμε κερδισμένοι και θα συνεχίσουμε τον δρόμο μας. Άλλωστε 24 χρόνια πριν όταν η ελληνική οικονομία έβγαινε από τον δασμολογικό προστατευτισμό της μας διακατείχαν οι ίδιες αγωνίες. Της επιβίωσης στο περιβάλλον της τότε ΕΟΚ. Και τελικά τα καταφέραμε. Είναι στα δικά μας χέρια κυρίως, των managers & των επιχειρηματιών και πολύ λιγότερο του κράτους, να τα καταφέρουμε και πάλι. Γιατί στα δικά μας χέρια στηρίζονται όχι μόνο οι εργαζόμενοι και οι επιχειρήσεις μας. Αλλά ολόκληρη η ελληνική οικονομία και η ελληνική κοινωνία. Και οι συνταξιούχοι και οι δημόσιοι υπάλληλοι. Εμείς δημιουργούμε δουλειά, προκοπή, οικονομική ανάπτυξη, φόρους. Το δικό μας προϊόν καλούνται οι εκάστοτε κυβερνήσεις να διαχειρισθούν και να ανακατανεύσουν. Ας μην τους απογοητεύσουμε.

Σας ευχαριστώ.